

Asiantuntijalausunto / Suomen Kansallisteatteri

HE 214/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle rahankeräyslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
Sivistysvaliokunta 22.11.2018

Suomen Kansallisteatteri haluaa tuoda julki huolensa, joka sillä on omasta asemastaan yleishyödyllistä tarkoitusta toteuttavana taidelaitoksena. Kannatettavaa on, että hallituksen esitys keskittää toistaiseksi voimassa olevan luvan yleishyödyllisille yhteisöille, mutta organisaatiomuodon ei tulisi rajata muilta osin samanarvoisia toimijoita lain ulkopuolelle. Kansallisteatterin tapauksessa omistus- ja rahoituspohja asettavat sen eriarvoiseen tilanteeseen mm. Kansallisgalleriaan nähden, ellei sen asemaa nimenomaisesti kirjata lakiin. Kansallisteatteri ei näe perusteita sille, että siltä evättäisiin mahdollisuus jatkuvaan rahankeräyslupaan eikä pidä tätä myöskään lain hengen mukaisena.

Suomen Kansallisteatteri on yhtiömuodoltaan osakeyhtiö, jonka pääomistaja on Suomen Kansallisteatterin Säätiö 87,2 prosentin osuudella. Valtion budjetissa osoitetaan veikkausvoittovaroista Kansallisteatterille toiminta-avustus, joka kattaa noin 75 % sen menoista. Yhtiön toiminta on luonteeltaan sellaista, että se täyttää yleishyödyllisyyden kriteerit. Kansallisteatteri maksaa tuloveroa ainoastaan ravintolatoiminnastaan.

Hallituksen esityksessä jatkuva rahankeräyslupa myönnettäisiin yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille, jolloin osakeyhtiömuotoinen toiminta rajautuu sääntelyn ulkopuolelle. Kansallisteatteri toivoo, että laki huomioisi myös yhtiömuotoisen, voittoa tavoittelemattoman, yleishyödyllisen toiminnan ja että lainsäädäntö olisi neutraali suhteessa organisaatiomuotoon.

Lakiesitys rajaa niin ikään lupasääntelyn ulkopuolelle yhteisöt, joiden toiminta rahoitetaan julkisin varoin. Yliopistojen rahankeräysoikeus säädetään erikseen niiden julkisyhteisöihin rinnastettavuuden takia. Lienee mahdollista, että Kansallisteatteri samoin perustein rinnastetaan julkisyhteisöihin.

Edellä mainituista syistä johtuen Kansallisteatteri esittää, että sen mahdollisuus toimeenpanna rahankeräys varmistetaan mainitsemalla se laissa erikseen rahankeräykseen oikeutettuna yhteisönä Suomen Kansallisgallerian ja yliopistojen tavoin. Opetus- ja kulttuuriministeriö on lakia valmistelleen työryhmän mietintöä koskevassa lausunnossaan esittänyt saman toiveen.

Valtion toiminta-avustukseen kohdistunut leikkaus ja sen jälkeinen indeksikorotuksen jäädytys sekä lipputulojen epävakaus horjuttavat Kansallisteatterin taloudellista tilannetta. Teatterin tavoitteena ei ole tuottaa voittoa, mutta tehtävänsä toteuttamiseksi se tarvitsee tulevaisuudessa uusia varainhankinnan muotoja kuten yksityishenkilöiden tekemiä lahjoituksia. Kansallisteatteri pyrkii myös uusiin avauksiin, jotka eivät kartuta tuottoja mutta toteuttavat yleishyödyllisyyttä viemällä taidetta mm. laitoksiin ja tukemalla vapaiden ryhmien toimintaa.

Helsingissä 19.11.2018

Päivi Isosaari

Tuotantojohtaja

Suomen Kansallisteatteri